

Sygn. akt I CSK 453/18

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z powództwa Z. C.
przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 lutego 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 23 marca 2018 r., sygn. akt I ACa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę
5.400,00 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) zł tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania w oparciu o pierwszą i третią spośród wymienionych przesłanek.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z dnia 3 lutego 2012 r. I UK 271/11 - nie publ.). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07 oraz z dnia 9 lutego 2011 r., III SK 41/10 - nie publ.).

Skarżący wskazał na konieczność rozstrzygnięcia co do materialnoprawnej podstawy roszczenia beneficjenta o uzupełnienie (wypłatę zaniżonej części) dotacji należnej - na podstawie art. 90 ust. 4c w zw. z ust. 4a ustawy o systemie oświaty – w sytuacji, gdy podniesiono, że należna mu dotacja została obliczona i wypłacona w kwocie niezgodnej z przepisem art. 90 ust. 4c ustawy o systemie oświaty;

przedstawił również pytanie: „Czy roszczenie organu prowadzącego niepubliczną szkołę artystyczną o uprawnieniach szkoły publicznej o zapłatę kwoty dotacji należnej na podstawie art. 90 ust. 4a i 4c ustawy o systemie oświaty jest roszczeniem związanym z prowadzeniem działalności gospodarczej?”.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera argumentacji jurydycznej wskazującej na występowanie odmiennych ocen prezentowanego problemu oraz na to, że przepisy dotyczące tej problematyki nie doczekały się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Nie jest rolą Sądu Najwyższego domyslanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por.: postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 38/08, nie publ.; z dnia 14 grudnia 2004 r., sygn. akt II CZ 142/04, nie publ.).

Ubocznie należy wskazać, że problematyka dotycząca roszczeń o wypłacenie dotacji należnych na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty była wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, m.in. w postanowieniu z dnia 5 października 2018 r., V CSK 173/18, (nie publ.), w którym Sąd Najwyższy wskazał, że w postępowaniu cywilnym może być dochodzone roszczenie o wypłacenie dotacji należnej na podstawie przepisów ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (jedn. tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1943 ze zm.), o ile powód zarzucił, że zobowiązany do tego podmiot niewłaściwie ustalił jej wysokość i zaniechał jej wypłacenia, czy też wypłacił ją w zaniżonej wysokości. Stanowisko to pozostaje aktualne w odniesieniu do dotacji należnych za okres przed dniem 1 stycznia 2017 r. - także po nowelizacji ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, dokonanej ustawą z dnia 24 czerwca 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1010), mocą której - z dniem 1 stycznia 2017 r. - dodano art. 90 ust. 11, przesądzający, że przyznanie dotacji, o których mowa w art. 90 ust. 1a-8 ustawy oświatowej, stanowi czynność z zakresu administracji publicznej w rozumieniu art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, a zatem podlega kontroli sądów administracyjnych. Sąd Najwyższy wyraził również zapatrywanie, że dotacje dla niepublicznych szkół ponadgimnazjalnych o uprawnieniach szkół publicznych,

przewidziane w art. 90 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (jedn. tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.), nie mają charakteru świadczeń okresowych w rozumieniu art. 118 k.c. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2014 r., IV CSK 531/13, OSNC 2015, nr 4, poz. 49).

Skarżący nie wykazał również przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w postaci nieważności postępowania. Zdaniem skarżącego, nieważność miałyby przejawiać się w postaci niedopuszczalności drogi sądowej z uwagi na to, że niniejsza sprawa nie ma charakteru sprawy cywilnej w rozumieniu art. 1 k.p.c., gdyż dotyczy zapłaty brakującej kwoty dotacji podmiotowej należnej powodowi prowadzącemu niepubliczną szkołę i powinna być rozpatrywana przed sądami administracyjnymi.

Należy zauważyć, że dopiero w art. 90 ust. 11 ustawy z 1991 r. o systemie oświaty, dodanym ustawą z dnia 24 czerwca 2016 r. i obowiązującym od dnia 1 stycznia 2017 r., ustawodawca jednoznacznie rozstrzygnął, że przyznanie dotacji, o których mowa w art. 90 ust. 1a-8 ustawy oświatowej, stanowi czynność z zakresu administracji publicznej w rozumieniu art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a., a więc podlegającą kontroli sądów administracyjnych. W związku z tym, do oceny powództwa o zapłatę dotacji za okres poprzedzający wymienioną nowelizację, wytoczonego przed jej wejściem w życie, należy zastosować dotychczasowe zasady wykładni przepisów o drodze sądowej w sprawach tego rodzaju (art. 1 i 199¹ k.p.c.), nawet jeśli w stanie prawnym sprzed 1 stycznia 2017 r. można było znaleźć argumenty przemawiające za właściwością sądów administracyjnych w zakresie kontroli legalności czynności polegającej na obliczeniu wysokości i wypłaceniu dotacji oświatowej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2017 r., II CSK 773/16, nie publ.). Podstawą prawną roszczenia w niniejszej sprawie był art. 90 ust. 4a i 4c ustawy o systemie oświaty, a powód dochodzi brakującej części dotacji za lata 2005 – 2008 pozwem wniesionym przed 1 stycznia 2017 r. Mając na względzie powyższe uwagi, należy stwierdzić, że nie zachodzi wskazana przez skarżącego nieważność postępowania.

Wobec powyższego nie można przyjąć, że przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zostały w sposób właściwy wykazane.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).